

Motion till riksdagen 2020/21:2771

av Jimmie Åkesson m.fl. (SD)

Översyn av lagen (1995:732) om skydd för gravfriden vid vraket efter passagerarfartyget Estonia

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av lagen (1995:732) om skydd för gravfriden vid vraket efter passagerarfartyget Estonia för att möjliggöra nya undersökningar och för att tillgodose efterlevandes önskemål om att återbörda sina anhöriga och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Passagerarfartyget M/S Estonias förlisning på internationellt vatten den 28 september 1994 är en av vår tids stora tragedier. I samband med en nyligen publicerad dokumentärserie har debatten om händelseförloppet som föranledde förlisningen åter brutit ut. I dokumentären förekommer videomaterial som dokumenterar en inte tidigare känd och omfattande skada i fartygets skrov.

Skadans förekomst har inte behandlats i den utredning som genomfördes av den gemensamma estnisk-finsk-svenska haverikommissionen och omständigheterna kring skadans uppkomst är än så länge okända.

Från Estland har rests krav på nya undersökningar av vraket. För att sådana undersökningar ska vara möjliga behöver bestämmelserna om den särskilda gravfrid som överenskommits med Estland och Finland och ytterligare stater ses över.

Revidering av gravfriden vid Estonia

I en intervju nyligen lämnade statsministern besked om att regeringen inte var öppen för att ändra lagen (1995:732) om skydd för gravfriden vid vraket efter passagerarfartyget Estonia (gravfridslagen) i syfte att möjliggöra nya dykningar. Lagen stiftades efter en

uppgörelse 1995 med Finland och Estland, som har antagit liknande lagar. Det bör utredas hur ändamålsenliga undantag kan genomföras i gravfridslagen och i vilken utsträckning en revidering bör ske i samförstånd med Finland och Estland. Sådana undantag ska möjliggöra undersökningar under vattnet i och kring Estonia i syfte att fastställa orsaken till skeppets förlisning.

Undantagen ska också möjliggöra att de efterlevandes önskan om att återbörda sina anhöriga tillgodoses. En utgångspunkt bör vara att ändamålsenliga undantag kan införas utan att helt avskaffa den gravfrid som råder. Det bör exempelvis övervägas om undersökningar kan tillåtas under uppsikt av Kustbevakningen, om undersökningar kan tillåtas inom ett årligen återkommande tidsfönster samt om undersökningar kan vara föremål för anmälningsplikt eller villkor. Regeringen bör utreda vilka avvägningar som är rimliga och vilka lagstiftningsbehov som är påkallade för att möjliggöra sådana nya undersökningar i såväl offentlig som annan regi.

Jimmie Åkesson (SD)

Henrik Vinge (SD)

Richard Jomshof (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Oscar Sjöstedt (SD)

Bo Broman (SD)

Julia Kronlid (SD)

Mattias Karlsson i Norrhult (SD)

Carina Ståhl Herrstedt (SD)

Martin Kinnunen (SD)

Aron Emilsson (SD)